

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
ORIOL HUGUET, director general
ESTHER CARALPS, directora de màrqueting i comunicació
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, director de producció
IVAN GRAU, cap financer
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

LA VIABILITAT ECONÒMICA
DELS PAÏSOS PETITS

Ramon Tremosa
i Balcells



Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.com

EN SÍNTESI

Evitar el ridícul

Regions Estat

Kenichi Ohmae és un empresari japonès que ha escrit més de cent llibres i que va ser un dels primers a parlar de globalització ara fa vint anys. Consultor de grans multinacionals, professor en universitats de diferents països i assessor de governs estatals i regionals d'arreu del món, l'any 1996 va publicar el seu conegut llibre *La fi dels Estats nació*, traduït amb el títol més edulcorat *El despliegue de las economías regionales*.

FA POC MESOS OHMAE HA PUBLICAT UN ALTRE llibre que reforça i actualitza el que va escriure fa deu anys. Ohmae afirma a *El próximo escenario global* (Granica) que l'avenç de la globalització econòmica desarticlarà els Estats nació i consolidarà el ressorgiment de les regions, nous centres de creixement econòmic que anomena *regions Estat*: tot un anatema per als qui pensen que un Estat gran i centralitzat és l'única via per dirigir la política, la societat i l'economia. Ohmae afirma que, amb el nou escenari global, un govern centralista és avui antiprogressista, provincià i introspectiu, i se li pot aplicar tot el que abans es deia de la regió: les àrees limitades donen lloc a horitzons limitats.

AVUI SÓN REGIONS LES QUE ES MOUEN CAP A l'exterior, treballant i pensant sense fronteres i cercant a la resta del món mercats, tecnologia i capital. Només alguns Estats nació "al vell estil" són afortunats i són prou petits per funcionar de manera eficient i competitiva com si fossin regions Estat, com ara Dinamarca, Suècia, Noruega, Singapur, Irlanda i Finlàndia. Aquests dos darrers són per a Ohmae un exemple de com, en la nova economia global, la riquesa d'un país ja no depèn de la riquesa prèviament existent. Històricament han estat dos països pobres, agraris i que expulsaven població, però avui figuren entre els països més productius i rics del món. L'economia global actua disciplinant els governs i perfilant les regions.

EL PENSAMENT D'OHMAE NO ÉS AÏLLAT, SINÓ QUE entronca amb el que s'estudia i es publica a les principals universitats del món. La revista acadèmica *American Economic Review*, una de les més prestigioses en economia, va publicar l'any 2000 el conegut article *Economic Integration and Political Disintegration*, en què els economistes del MIT Alessina i Spolaore conclouen que la globalització comportarà l'aparició de més Estats: l'obertura comercial i la integració econòmica fan viables els països petits. L'any 2003 aquests autors desenvolupen aquest article en el seu premiat llibre *The Size of Nations*, en la portada del qual apareix un bocí del mapa d'Europa on es reconeix perfectament Catalunya, que és citada diverses vegades.

AQUESTA IDEA DE REGIONS ESTAT COM A font de prosperitat no és nova, sinó que ja es troba en les ciutats Estat italianes que van impulsar el Renaixement o en la Lliga Hansètica de lliure comerç, que unia Tallin i Riga amb Hamburg a l'Edat Mitjana. Ohmae reconeix com a òptima una regió Estat de fins a deu milions d'habitants, si bé afirma que la dimensió i la població són un estat mental i que és possible trobar regions al Japó o



CARLES DE MIGUEL

“Aquesta idea de regions Estat com a font de prosperitat no és nova, sinó que ja es troba en les ciutats Estat italianes que van impulsar el Renaixement”

a la Xina amb una població superior que funcionen com a regió motor del creixement econòmic.

OHMAE DIU QUE ÉS DETERMINANT QUE UNA regió Estat disposi d'un aeroport global, així com d'unes bones infraestructures de transport amb la resta del món. Sense això i sense un ensenyament superior de qualitat no es pot desplegar en la població d'un territori l'actitud d'obertura mental envers el mercat global, que és descrita com la clau de volta de la prosperitat futura. Ohmae explica també com de vegades alguns Estats nació obstaculitzen el desenvolupament d'algunes de les seves regions. Tot i que no cita el cas català els paral·lelismes amb la nostra realitat són constants.

MIQUEL PUIG HA FET UNES INTERESSANTS declaracions al programa *Valor afegit*. En tant que directiu

d'Abertis, empresa que aspira a gestionar algun dia els aeroports d'aquest país, va defensar la competència entre el Prat i Barajas en vols intercontinentals, per captar per exemple els valencians i aragonesos que volen viatjar a Àsia o a Amèrica Llatina. Malauradament, però, just després va parlar un funcionari d'Aena: tot i reconèixer que la major part dels 47 aeroports espanyols eren deficitaris, va afirmar que calia seguir mantenint la "unitat de gestió" per tal que els aeroports que generen beneficis mantinguin els que generen pèrdues. Si amb el nou Estatut no podem practicar la competència abans esmentada, que passa per connectar amb tren de velocitat alta els tres aeroports catalans, tot haurà canviat perquè res no canviï.

OHMAE PARLA DE PASSADA DE FEDERALISME i recorda que als EUA els governs locals i estatals tenen més poder recaptador que el govern federal de Washington. I ara que es diu que el nostre Estatut és federal, hi ha una prova del cotó fluix per verificar-ho: observar el percentatge de descentralització de la recaptació d'impostos, no de la despesa pública: a l'Estat espanyol el segon és del 35% però el primer és només del 15%. En tant que Estat unitari regionalitzat, el govern central transfereix als nivells de govern inferiors despesa corrent (pagament de funcionaris, compres de béns i serveis corrents) però se segueix reservant en exclusiva l'agència tributària i el monopoli en la recaptació de tots els principals impostos (article 205.2): no es mourà aquell 15%. Què diria Ohmae del nou Estatut?

Marçal
Sintes



La polèmica protagonitzada per José María Cuevas i Foment del Treball pot alegrar-nos o bé deixar-nos al paladar un regust agre dolç, podem veure l'ampolla mig plena o mig buida. La visió optimista ve a dir que ja era hora que l'empresariat català es reivindicés a si mateix, després de vincular la carcanada i dir amén tantes i tantes vegades. Que demostrés un bri d'orgull i autoestima. Està bé que hagi respost al cretinisme d'algú que, d'altra banda, fa molt que besa els peus i frega el llom del pitjor PP. Està bé que els empresaris del país els molesti que, després de contemplar rient per sota el nas el boicot contra els seus productes, l'antic sindicalista vertical els menyspreï amb brometes de to despectiu i xenòfob. En canvi, la visió pessimista fa: ¿com pot ser que, després de ser insultats greument, els empresaris es conformin amb una rectificació segregada a repèl? ¿Quina necessitat tenen de continuar pagant el sou i el xiringuito d'un buròcrata que no sols no els ajuda gens –ni a ells ni a la resta d'associats– sinó que és un declarat enemic seu? ¿Per què no fan allò tan català d'establir-se pel seu compte? ¿De quin caram de pasta o pasteta estan fets? El que ha ocorregut es pot interpretar d'una manera o l'altra. Les interpretacions són lliures i depenen del caràcter i la sensibilitat de cada persona. Ara, em sembla que el que ningú no pot discutir és que, quan es produeixen episodis d'aquesta naturalesa, la prioritat, el més important de tot, és evitar acabar fent el ridícul. Sisplau, que no s'oblidi. De fer el ridícul aquesta temporada ja anem molt servits.

m.sintes@hotmail.com